

Medicus

Nr. 3-4 (834-835)
FEBRUARIE 2010

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Editorial

Acolo, unde opera creștină și medicală se reunesc

Spicuiri din discursul
dlui Ion Ababii, rector,
în cadrul ședinței Senatului din 17.02.2010

Dragi colegi, stimați studenți,

Relațiile de colaborare dintre Republica Moldova și Franța au prins rădăcini adânci într-o istorie de durată. O parte privilegiată a acestora sunt relațiile de prietenie și colaborare fructuoasă dintre Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și Grupul Spitalicesc „Sfântul Augustin” din Măstrol, Franța, ce au depășit deja un deceniu de existență.

Inițiatorii acestui rodnic parteneriat a fost Excelența Sa Domnul Mihai Popov, ambasadorul de pe atunci al Republicii Moldova în Franța.

Tot atunci s-au format și frumoasele relații cu Episcopia Bisericii Romano-Catolice din Republica Moldova, unde opera creștină și medicală se reunesc împreună.

Relațiile noastre cu Grupul Spitalicesc „Sfântul Augustin” au demarat în condiții dificile pentru țara noastră, în perioada complicată de obținere a independenței și suveranității republicii, asociată cu criza de noi valori. În acele clipe de grele încercări spiritul divin ne-a fost alături prin rugăciunile măicuțelor augustine pentru binele țării noastre.

Valoarea incontestabilă a acestui parteneriat constă nu numai în suportul acordat Universității și țării la formarea tinerilor specialiști, dar și în acele forme deosebite de comunicare

medic-pacient, medic-lucrători medicali, care la Măstrol „Sfântul Augustin” sunt pătrunse de cele mai autentice valori morale, de sinceră compasiune și dorință de a alina suferințele fizice, dar și sufletești ale oamenilor.

În cadrul parteneriatului, cu implicarea nemijlocită a dlui Benoît Nautré, director general al Grupului Spitalicesc „Sfântul Augustin”, susținut de Comunitatea Augustinelor, până în prezent, peste 600 de studenți, rezidenți, doctoranzi, profesori, medici și persoane de conducere din domeniul sănătății au avut ocazia să realizeze stagii profesionale, de instruire și cercetare în Măstrol sau în instituțiile partenere, ce au aderat la acest parteneriat. Grație acestui parteneriat și cu suportul AUF, studenții Filiei Francofone la finele anului V beneficiază de stagii în cele mai bune condiții în centre universitare spitalicești și centre spitalicești din Franța.

Pe parcursul anilor, USMF „Nicolae Testemițanu” a beneficiat și de donații de computere. În 2002, a fost inaugurată Sala Yvonne Aimeé, care a fost în cadrul acestei vizite deschisă, fiind echipată cu un lot nou de 14 computere performante, dotate cu *car-te video* integrate pentru a permite studenților autoinstruirea în baza programelor interactive. Cu ocazia deschiderii spațiului de in-

formare la Malina Mică în 2005, Grupul Spitalicesc a donat încă un lot de 35 de computere performante.

În baza acestor două săli au fost deschise două puncte de acces la bazele de date francofone, oferite cu amabilitate de Agenția Universitară a Francofoniei. Cu suportul Grupului Spitalicesc a fost organizată o misiune a tuturor șefilor direcțiilor județene de sănătate din RM pentru a se familiariza cu organizarea asistenței medicale în Franța.

La solicitarea Ministerului Sănătății, prof. Nautré a elaborat un plan de reorganizare a sistemului spitalicesc în RM, în acord cu standardele europene și specificul local. Acest plan servește astăzi în calitate de un important suport în procesul de reformare a sistemului sănătății.

Ne bucurăm astăzi de suportul dlui Benoît Nautré susținut de colegii din Grupul Spitalicesc, în organizarea primului Centru de Geriatrie și Gerontologie din RM.

Cu ocazia vizitei prietenilor noștri din Franța, îmi exprim profunda mea grațitudine pentru beneficiile de care am avut parte, pentru sprijinul necondiționat, pentru asistența tehnică și materială sistemului de sănătate din republică, inclusiv învățământului medical superior, întru armonizarea lor la standardele europene.

Știri pe scurt

■ În perioada 17- 26 ianuarie 2010, domnul Ion Ababii, rector, și dna Ala Nemerenco, medic șef IMSP Clinica Universitară de Asistență Medicală primară, au fost delegați în orașul Geneva, Republica Federală Elveția pentru a participa în cadrul Sesiunii a 126-a a Consiliului Executiv al Organizației Mondiale a Sănătății.

■ Dl Grigore Zapuhliș, șef catedră Neurochirurgie, a participat în perioada 22.01-02.02.2010 la Congresul Pan Pacific de Neurochirurgie (Hawaii, S.U.A).

■ În perioada 18-22 ianuarie, dna Ludmila Stavinskaia, asis. univ. catedra Obstetrică și Ginecologie FPM, a participat în calitate de delegat la lucrările Congresului Internațional de Medicină Reproductivă, care a avut loc în or. Moscova.

■ În perioada 01.02-28.02.2010 au fost delegați în România pentru stagiere:

- în or. Cluj-Napoca – dna Nadejda Ciobanu, conf. univ., catedra Farmacie socială, și dna Cătălina Croitoru, asist. univ. catedra Igienă;

- în or. Timișoara – dl Gribenco Vitalie, asist. univ. catedra Stomatologie ortopedică, Chirurgie OMF și implantologie orală, și dl Munteanu Andrei, asist. univ., catedra Morfopatologie;

- în or. Târgu Mureș – dl Berliba Sergiu, conf. univ. catedra Chirurgie nr.1, și dl Ganenco Andrei, asist. univ. catedra Fiziologia omului și biofizică;

- în or. Craiova – dl Cojocaru Ion, lector catedra Fiziologia omului și biofizică, și dna Dolghier Lidia, conf. univ. catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică;

- în or. Sibiu – dl Bodrug Nicolae, prof. univ. catedra Medicină internă nr.6, și dna Bodrug Valentina, conf. univ. catedra Stomatologie terapeutică.

■ Dna Minodora Mazur, prof. univ., catedra Boli interne nr.3, în perioada 31.01-07.02. 2010 a fost delegată în or. Kaunas, Lituania, pentru studiul activității Facultății Nursing și pentru a participa la atelierul de lucru cu privire la ajustarea programelor la standardele Uniunii Europene.

■ În perioada 30.01-15.02.2010 în Minsk, Belarus, a fost delegat dl Șavga Nicolae, cercetător științific superior Laboratorul Infecții chirurgicale la copii. Scopul vizitei a fost schimbul de experiență științifico-practică pe tema „Tratamentul chirurgical al patologiilor chirurgicale”.

■ În or. Firenze, Italia, s-a desfășurat Congresul Internațional de Ginecologie Endocrinologică, la care a participat dna Zinaida Sârbu, conf. univ. catedra Obstetrică și ginecologie FPM.

■ Dna Lucia Andrieș, prof. univ., șef Laborator Alergologie și imunologie, în perioada 27-31 ianuarie, a fost delegată în orașul Moscova pentru a participa la ședința Prezidiului Societății Imunologilor și alergologilor țărilor CSI.

■ În perioada 9-11 februarie, dna Ala Pascari-Negrescu, conf. univ. catedra Medicină internă nr.1 a participat la lucrările Workshop-ului Internațional dedicat problemelor actuale de diagnostic și tratament al osteoporozei „Viva-Bonviva”. Lucrările acestui workshop au avut loc în or. Erevan, Armenia.

■ Vizită de lucru în orașul Koln, Germania, la Clinica de Chirurgie și Urologie a efectuat dna Jana Bernic, prof. univ. catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică.

DIN CUPRINS:

**Distincție
după merit**

p. 2

**Medicina
este o misiune...**

p. 2

**Eugen MALOMAN –
o istorie desprinsă
din rana timpului**

p.3

**In Memoriam
Grigore Vieru:**

■ **Nafura bunătații
Poetului ajunge
pentru fiecare...**

■ **„Mi-a zguduit în
străfunduri firea...”**

p. 4-5

**SMURD la USMF
„Nicolae Testemițanu”**

p. 6

**Sportul – balsam
al sănătății**

p. 7

Felicitări

p. 8

■ În perioada 15-18 februarie, dnii Valentin Țurea, șef catedră Pediatrie nr.2 și Marc Rudi, șef catedră Pediatrie nr.1, au fost delegați în or. Moscova pentru a participa la Congresul al XIV-lea al medicilor pediatri din Federația Rusă.

■ Pentru a participa la Congresul al XIII-lea al Endoscopistilor din Federația Rusă, în perioada 13 -20 februarie, au fost delegați:

- dl Anghelici Gheorghe, șef Laborator Hepatochirurgie, prof. univ. catedra Chirurgie nr.2;

- dl Crudu Oleg, cercetător științific superior Laboratorul Hepatochirurgie;

- dl Pisarenco Sergiu, cercetător științific stagiar Laboratorul Hepatochirurgie;

- dl Zaharia Andrei, doctorand, an.I, catedra Chirurgie nr.2

■ În perioada 15-18 februarie, dl Ivan Puiu, conf. univ. catedra Medicină de familie, a fost delegat în or. Moscova pentru a participa la Congresul al XIV-lea al Pediatriilor din Federația Rusă.

■ Dna Ala Nemerenco, medic șef IMPS Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară, a fost delegată în or. Moscova la lucrările Forumului IV Internațional al directorilor „Centrul Medical Contemporan” (17-20 februarie curent).

DISTINCȚIE DUPĂ MERIT

Relațiile cu Grupul Spitalicesc „Sfântul Augustin” au demarat în perioada complicată de obținere a independenței și suveranității republicii. Valoarea nestemată a acestui parteneriat constă nu numai în suportul acordat Universității și țării la formarea tinerilor specialiști, dar și în acele forme deosebite de comunicare între me-

■ **Neîncăpătoare a fost Sala Senatului, unde la 17 februarie curent a avut loc ședința festivă dedicată conferirii titlului onorific „Doctor Honoris Causa” al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” dlui Benoît Nautré, Director general al Grupului Spitalicesc „Sfântul Augustin” (Malesroit, Franța). Aprecierile juste**

dic și pacient, medic și lucrător medical, care la Mănăstirea „Sfântul Augustin” sunt pătrunse de cele mai autentice valori morale, de sincera compasiune și dorința de a alina suferințele fizice, dar și cele sufletești ale oamenilor.

Un rol deosebit în dezvoltarea relațiilor de cooperare și prietenie cu Grupul Spitalicesc „Sf. Augustin”, precum și în stabilirea și extinderea colaborării cu universități și facultăți de profil din Franța, l-a avut Domnul Benoît Nautré, Director general al Grupului Spitalicesc „Sfântul Augustin”, profesor asociat al USMF și al Federației Instituțiilor Spitalicești de asistență privată nonprofit, coordonator al departamentului Relații Internaționale al federației, profesor la Universitățile din Nant, Ren, Liej, și la Institutul Francofon de Administrație și Gestiune din Sofia.

Cu concursul nemijlocit al Grupului Spitalicesc „Sf. Augustin” și al Fundației *Soros* a fost realizat proiectul de formare a unui

număr impunător de rezidenți la discipline prioritare pentru Universitate și sistemul de sănătate în ansamblu. Prof. Benoît Nautré ține cursuri în domeniul managementului spitalicesc și gestiunii strategice în cadrul USMF, contribuind astfel la instruirea cadrelor de conducere în domeniul sănătății.

Domnia Sa a încurajat multe persoane în activitățile de cercetare științifică. În cotutelă cu Universitatea din Anj și suportul AUF deja a fost susținută cu succes o teză de doctor în medicină în domeniul anesteziologiei și reanimatologiei.

Este inestimabilă contribuția prof. Benoît Nautré la elaborarea Strategiei de dezvoltare a Universității, în special ce ține de managementul financiar.

Pe parcursul ultimului deceniu, evoluția activităților întreprinse de Dl Benoît Nautré în RM este una impresionantă ca anvergură. Domnia Sa este bine cunoscut și înalt apreciat astăzi în toate cercurile medicale din țară.

Consistent este suportul dlui Nautré, susținut de colegii din Grupul Spitalicesc „Sf. Augustin”, în organizarea primului Centru de Geriatrie și Gerontologie din RM. Acest fapt a permis implementarea din start a modelului geriatric european, elaborarea principiilor de evaluare a pacientului

geriatric, elaborarea indicațiilor metodice pentru medicii specialiști din țara noastră.

Domnul Benoît Nautré, profesor, Director general al Grupului Spitalicesc „Sfântul Augustin” din Malesroit merită pe deplin titlul onorific Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”.

În susținerea dlui Benoît Nautré au luat cuvântul prof. Ion Moldovanu, șef catedră Neurologie, directorul Centrului Științifico-practic de Neurologie și Neurochirurgie; dle Galina Ciubuc, rezident, Natalia Blaja, asistent universitar, șeful Laboratorului de Geriatrie și gerontologie.

În numele Senatului, al tuturor celor prezenți rectorul Ion Ababii i-a adus profesorului Benoît Nautré sincere felicitări cu prilejul conferirii titlului onorific, dorindu-i multă sănătate, noi realizări în activitatea profesională, fericire și prosperare Domniei Sale și familiei.

Domnul profesor Benoît Nautré, la rândul său, a mulțumit pentru înalta apreciere a activității sale, pentru onorificul titlu acordat de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, exprimându-și convingerea că relațiile de prietenie și colaborare moldo-franceze vor cunoaște noi dimensiuni.

Traian MUSTEAȚĂ

MEDICINA ESTE O MISIUNE...

■ **În perioada 26-27 februarie curent, USMF „Nicolae Testemițanu” a avut onoarea de a fi gazda delegației Universității de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași.**

Din delegația română au făcut parte: Dr. prof. univ. Vasile Astărăstoea, rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași, Dr. prof.univ. Maria Stamatina, prorector studii postuniversitare, educație medicală continuă și probleme ale rezidenților, Dr. conf. univ. Dragoș Pieptu, prorector cercetare științifică, doctorate, relații internaționale, parteneriate academice, Dr. prof. univ. Norina Consuela Fornă, decan Facultatea de Medicină Dentară, Consilier al Colegiului Medicilor Dentiști din România, Ambasador pentru România al Asociației Dentare Europene pentru Educație, Consilier al Societății Balcanice de Stomatologie.

Scopul vizitei colegilor de la Iași a fost facilitarea procesului de racordare a curriculei universitare și postuniversitare la standardele europene în vederea mobilității de studenți, rezidenți și cadre didactice; stabilirea unor proiecte comune care vor fi depuse în competiții naționale și internaționale, modalitățile de colaborare în simularea în medicină, educație și cercetare în bioinginerie, realizarea tezelor de doctorat în cotutelă. Totodată, conducerea USMF s-a arătat interesată de manualele și revistele românești, atât de necesare pentru procesul de studiu al studenților.

Dna Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, a menționat că finalizarea strategiei pentru învățământul medical din țară, reforma curriculară

pe facultăți și armonizarea ei cu cerințele Uniunii Europene este posibilă doar cu ajutorul și sprijinul colegilor români.

Timp de două zile s-a lucrat în domeniul managementului financiar și s-a discutat posibilitatea aplicării pentru proiecte transfrontaliere prin intermediul României, acest lucru fiind posibil doar prin armonizarea legislației fiscale și cea a investițiilor din Republica Moldova.

Dna Norina Fornă, decan al Facultății de Medicină Dentară din Iași, a apreciat progresul pe care l-a înregistrat Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” și a asigurat conducerea acestei facultăți că vor continua frumoasa colaborare în spiritul tradiției și al legăturilor speciale dintre aceste două facultăți. În contextul mobilității studenților, decanul Facultății de Stomatologie domnul Ion Lupan a precizat că cea mai potrivită formă de mobilitate ar fi cea pentru o lună de zile.

Punctul culminant al vizitei delegației române a fost decernarea titlului *Doctor Honoris Causa* domnului Vasile Astărăstoea, personalitate înalt apreciată în mediul academic românesc, dar și cel internațional, un manager deosebit al sistemului medical, un enciclopedist, unul dintre cei mai buni prieteni ai Basarabiei (cum l-a numit domnul academician Gheorghe Ghidirim), pentru înalta apreciere a meritelor deosebite și a contribuției substanțiale la formarea unui mediu academic prosper, pentru calitățile sale de ilustru savant.

Rectorul Ion Ababii a ținut să menționeze că prin intermediul implicit al colegilor români, Universitatea de Medicină din Chi-

șinău se integrează în sistemul internațional al învățământului superior medical și farmaceutic și se deschid noi perspective reale de promovare a imaginii universității în diferite țări ale lumii.

Domnul Vasile Astărăstoea este Director al Institutului de Medicină Legală din Iași, Președinte al Colegiului Medicilor din România și Președinte al Colegiului Medicilor din Iași, Membru în Comitetul Director de Bioetică (CDBI) al Consiliului Europei (Strasbourg), redactor-șef al Revistei Române de Bioetică și Editor General al Revistei „Medica”, realizatorul și moderatorul emisiunii „Dreptul la Sănătate” la ProTV Iași.

„Pentru mine este cel mai onorant titlu din activitatea mea. Să nu uităm că medicina trebuie să fie, în primul rând, umanistă, pentru că cel din fața medicului este o persoană, o ființă. O meserie care are un nucleu mitic,

dar și mistic în ea. Redarea dimensiunii umane a profesiei medicale este de fapt arta supraviețuirii acestei profesii. Medicina nu este nici meșteșug, nici profesie, nici prestare de servicii medicale, medicina este o misiune”, a declarat rectorul Universității „Gr. T. Popa”, domnul Vasile Astărăstoea.

Totodată, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, domnul Ion Ababii a ținut să mulțumească și să-și exprime profunda recunoștință pentru suportul metodologic și logistic adus de peste Prut.

Oaspeții din Iași au mulțumit pentru primirea călduroasă și au declarat că sunt deschiși pentru orice tip de colaborare cu USMF „Nicolae Testemițanu”, deoarece sentimentele sunt cele care ne unesc, și nu documentele.

Violeta STRATAN

Eugen Maloman – o istorie desprinsă din rana timpului

■ Domnul Eugen Maloman este unul dintre cei mai iluștri chirurghi, pe care i-a cunoscut Moldova vreodată. Face parte din generația de aur a chirurgilor moldoveni. O personalitate puternică, cu un profund simț al realității, un savant erudit, un om cu care soarta nu a fost cea mai blândă.

Rămăs doar în grija mamei, când abia împlinea 11 ani, reușește să primească o educație dintre cele mai selecte. Între anii 1934-1945 este elev la Școala Primară de Băieți nr.2, urmează Liceul Militar "Regele Ferdinand I" din Chișinău, transferat în 1943 la Craiova. În 1946, este înmatriculat la Facultatea de Medicină generală a Institutului de Medicină din Chișinău. Își începe cariera ca

medic de circumscripție la Puhăcenii, iar peste trei ani devine medic-șef și chirurg al raionului Bulboacă. În 1962, susține teza de doctor în medicină, apoi cea de doctor habilitat. În perioada activității sale, profesorul Eugen Maloman a organizat două catedre și clinici de chirurgie – pentru studenții facultăților de Sanitarie și Stomatologie (1967) și pentru chirurghi în cadrul Facultății de perfecționare (1982). În 1982, i se conferă titlul de profesor universitar, devenind totodată specialist principal în domeniul chirurgiei al Ministerului Sănătății din Republica Moldova.

Numele profesorului Eugen Maloman este adesea asociat cu activitatea științifică din domeniul chirurgiei. Dumnealui a pub-

licat circa 200 de lucrări științifice, inclusiv monografii și elaborări metodice. Drept răsplătă pentru contribuția adusă sistemului medical din Republica Moldova, îi este conferit titlul de Om Emerit în știință, a fost decorat cu Ordinul "Gloria Muncii". Este membru al Consiliului Asociației Chirurgilor din Moldova, membru al Societății Române de Chirurgie și al Academiei de Științe din New York.

Cum poți rămâne drept în fața provocărilor vieții, cum poți aprecia medicul chirurg la adevărata sa valoare și ce înseamnă să profesezi meseria cu dăruire de sine și demnitate, aflați chiar de la domnul profesor Maloman.

Violeta Stratan: **Domnule profesor Maloman, ce v-a determinat să luați calea chirurgiei? A fost visul Dumneavoastră sau întâmplarea și-a spus cuvântul?**

Eugen Maloman: A fost o întâmplare atunci când am fost înmatriculat la medicină, în 1946, imediat după război. În 1945, am fost repatriat din România. Nu aveam dreptul să mă opun sau să refuz să îndeplinesc acest ordin. Inițial am vrut să merg la Institutul Pedagogic, dar nu am fost admis pentru că mi s-a spus că nu am studii medii finalizate. Tot în 1945 a fost deschisă și Universitatea de Medicină din Chișinău. La insistența multor prieteni am hotărât să aleg calea mediciei. Din start am știut că voi urma chirurgia, pentru că mi s-a părut un domeniu foarte interesant, dar și rezultat, pentru că imediat după operație poți vedea și rezultatul.

V.S.: Mai mult de 30 de ani ați fost șeful catedrei Chirurgie. Ce a însemnat pentru Dumneavoastră munca la catedră? Sunteți mulțumit de ceea ce ați realizat?

E.M.: Mulțumit nu poți fi nicicând, mereu tinzi să te autoperfectezi. Atunci când am ajuns la vârsta de 70 de ani, am înțeles că trebuie să cedez locul meu celor mai tineri. La catedră și în clinică am muncit atât cât am putut, atât cât a fost posibil. Chirurgia a fost viața mea, iar rezultatele modeste realizate - satisfacția majoră.

V.S.: De ce a fost necesară deschiderea unei noi facultăți, cea de Perfecționare a Medicilor?

E.M.: Cu timpul s-a ajuns la concluzia că asistența chirurgicală de urgență nu se acordă așa cum ar trebui, iar rezultatele nu sunt cele mai satisfăcătoare. Toate republicile unionale erau monitorizate de către conducerea de la Moscova, inclusiv și noi. Controalele deveneau din ce în ce mai dese. Comisiile venite controlau toate spitalele raionale, depistau multe nereguli, care se regăseau în indicatorii mortalității postoperatorii. Câțiva ani am fost criticați dur. Aceasta se întâmpla pe vremea ministrului Draganiuc. Tot pe vremea ministrului Draganiuc am fost numit specialist principal al Ministerului Sănătății și al Spitalului Direcției a IV-a, spital în care erau tratați șefii nomenclaturii sovietice. Am fost nevoit să accept, pentru că în chirurgie există obligativitatea acordării asistenței chirurgicale oricui și în orice condiții.

V.S.: Care au fost aspectele negative ale activității Dumneavoastră?

E.M.: ...Încă din perioada studenției, fiind student în anul II la medicină, am fost persecutat de autoritățile sovietice. Mă chemau noaptea și mă interogau. Faptul că am învățat într-un liceu românesc, cu tata refugiat din Transnistria, trezea foarte multe suspiecții autorităților.

După ce am susținut examenele de stat, am fost chemat de către comisia de repartizare, iar președintele comisiei, vice-ministrul Malâghina, m-a întrebat unde mi-aș dori să lucrez. Eu am răspuns că îmi este indiferent, doar că vreau să devin chirurg. Mi s-a propus să fiu radiolog la Drochia. Bineînțeles că am refuzat. Astfel, în cele din urmă, am fost trimis în circumscripția Puhăcenii, raionul Anenii Noi, acesta fiind unul dintre cele mai dificile și îndepărtate sectoare, în opinia mea.

Spitalul de la Puhăcenii consta din patru camere mici, în care erau tratați atât copii,

cât și pacienții vârstnici. Se mai afla acolo și administrația spitalului. Eu, în calitate de medic, doream specializare în chirurgie. Pe atunci ea dura doar 4 luni. Ministrul de atunci, Discalenco și adjunctul lui Malâghina îmi refuzau această specializare, deși în raion se simțea o lipsă acută de specialiști în chirurgie. Pentru mine a intervenit și președintele „raikom”-ului din Anenii Noi, însă în pofida acestui fapt ministrul a răspuns: *Nu avem încredere în el...* Până nu a murit Stalin nu mi s-a permis să fac specializarea în chirurgie și am fost respins la încercările de admitere sau concurs la ordinatura clinică și aspirantură.

V.S.: Să înțeleg că din cauza rădăcinilor Dumneavoastră și a faptului că ați absolvit un liceu românesc ați fost persecutat atâta timp...

E.M.: Probabil, pe vremea mea era foarte prestigios să termini un liceu militar. În România antebelică existau doar 8 licee militare. La admiterea anului 1938 au concurat 360 copii din toată țara pentru 36 locuri în clasa I-a. Nivelul de studii era foarte înalt. Liceul militar „Regele Ferdinand I” a fost înființat aici în Chișinău în 1918. La aniversarea a 80-a a liceului, absolvenții s-au reunit la Chișinău pentru a se revede și pentru a depăna amintiri. Să știți că mai țin legătura cu colegii mei de la liceu. Nu am fost membru de partid. Faptul că am realizat cariera de profesor-chirurg îl datorez faptului, că am fost protejat de colegii de promoție – Nicolae Testemițanu, devenit ministru și Vasile Anestiadi, rector al Institutului de Medicină timp de 23 de ani.

V.S.: Care sunt valorile pe care trebuie să se bazeze relația medic-pacient?

E.M.: Această relație se bazează pe o tradiție de secole. Etica și deontologia hipocratică îl obligă pe medic să acorde pacientului necondiționat asistența medicală necesară, care include ajutorul medical și sfaturile de viață sănătoasă.

V.S.: Profesia de medic presupune, în afară de cazuri reușite de tratament, evident, și eșecuri. În practica Dumneavoastră cum ați ținut piept unor asemenea momente nefaste?

E.M.: În această privință am multe de povestit. De pildă, în 1982, am fost numit specialist principal al Ministerului Sănătății. Nu-mi doream acest lucru, dar la insistențele ministrului Draganiuc, totuși am acceptat. După cum am menționat anterior situația în republică era una precară. Era necesar de a implementa urgent un șir de reforme. Fiind șef al catedrei în cadrul Facultății de Perfecționare a Medicilor, aveam seminare cu chirurgii din raion. Analizam indicii mortalității, analizam ce greșeli au fost comise și care puteau fi evitate pe viitor. În afară de aceasta, la minister trebuia să analizez toate plângerile din domeniul chirurgical. La început, în fiecare an primeam câte 40 de plângeri de acest tip. De multe ori înțelegeam că trebuie să fiu solidar cu colegii de breaslă. Patologia este patologie, și de multe ori nu poți controla complicațiile ce pot apărea. La unele plângeri răspundeam în scris, la altele vorbeam personal cu petiționarii. Tind să cred că am găsit modalitatea cea mai potrivită de a comunica cu oamenii aflați în suferință, adoptând un ton al vocii moderat și un comportament adecvat. În cele din urmă, am reușit să reduc numărul de plângeri

de la 40 până la 2-3 pe an. În perioada în care am ocupat acest post administrativ în cadrul ministerului, indicii mortalității s-au diminuat considerabil și puteau fi comparați cu cei din occident. Eu consider că acesta este principalul lucru pe care l-am făcut în viața mea, în afară de faptul că am fost șef de catedră foarte mulți ani, am instruit mulți specialiști buni în domeniu și am consultat și operat mii de bolnavi. Astăzi mă bucur că rezultatele obținute se mai mențin.

V.S.: La propunerea Dumneavoastră a fost instituit rezidențiatul în chirurgie ca formă principală de specializare primară...

E.G.: Era necesar de a institui această formă de învățământ. În primul rând, nu puteam să uit acele 4 luni de specializare în chirurgie de care am avut eu parte la vremea mea. Ce înseamnă 4 luni de specializare pentru chirurg? Practic nimic. Abia înveți să faci câteva operații și să te obișnuiești cu atmosfera din sală. Sala de operații în spitalul raional se afla alături de biroul în care se păstrau atlasurile de anatomie. În timp ce operam, mai trăgeam cu ochiul în acele atlasuri de chirurgie. Mai târziu deja s-a introdus subordnatura, apoi internatura. Eu îmi dădeam seama că rezidențiatul poate fi soluția unor probleme și poate aduce rezultatele mult dorite. Am adoptat modelul american de rezidențiat, adică cel de 5 ani în chirurgia generală. Odată cu dobândirea independenței Republicii Moldova a fost nevoie de implementarea urgentă a reformelor în întregul sistem de sănătate. Ministrul Sănătății de atunci, Gheorghe Ghidirim, mi-a împărtășit ideile și a introdus autoritar rezidențiatul fără acordul Guvernului și al rectoratului. O latură defavorabilă a rezidențiatului la noi în Moldova este că perioada de studii este de doar 4 ani. Ar trebui să optăm pentru cel puțin de 5 ani. Colegii noștri din România studiază 6 ani, pentru a putea echivala studiile lor cu cele din occident. Din păcate, situația financiară nu ne permite să majorăm numărul anilor de studii pentru rezidențiat. O altă idee, susținută de profesorul Vladimir Hotineanu, ar fi ca rezidenții să meargă pentru un an de zile la țară. Noi deja am experimentat acest lucru prin anii 2003-2004. Atunci au mers rezidenții în spitalele raionale ale țării. Toți au rămas mulțumiți – și noi, care am fost curatorii acelor rezidenți, și localnicii.

V.S.: De-a lungul timpului ați participat la diferite congrese, reuniuni de rang internațional. Cum este văzută Republica Moldova peste hotarele țării?

E.M.: Când am mers pentru prima dată în Statele Unite ale Americii, americanii nici nu șiau că există așa țară pe glob. Trebuia să iau o hartă să le arăt. Nici europenii nu știu bine cine suntem noi, moldovenii din Basarabia. Vreau să menționez că totuși absolvenții noștri care au plecat în România și în Occident se bucură de respect și de succes în mediul medical de acolo.

V.S.: Care sunt, în opinia Dumneavoastră, principalele lacune ale sistemului medical din Republica Moldova?

E.M.: Avem multe carențe, imperfecțiuni. Este un adevărat imperativ pentru sistemul medical național modernizarea spitalelor, ceea ce ar include crearea departamentelor de urgență pentru diagnostic, resuscitarea și asistența chirurgicală promptă și corectă. Sistemele de asigurare medicală obligatorie trebuie să doteze spitalele de orice rang cu tehnică diagnostică

și chirurgicală modernă, conform necesităților. Pentru a avea o medicină modernă sunt necesare condiții prielnice pentru aceasta. Salarizarea continuă să fie o problemă pentru medici. Un salariu mai mic decât îl au medicii în Republica Moldova nu-l găsești niciunde în lume.

V.S.: În condițiile în care este greu să existe ca medic în Republica Moldova, cum este posibil de oprit exodul de tineri specialiști din țară?

E.M.: În condițiile economice grele în care ne-am pomenit e greu să ridicăm capul. Cu toate că nivelul procesului didactic corespunde cerințelor europene, mai avem de lucrat la capitolul ăsta, dar principalul sunt condițiile de activitate și salarizarea decentă.

V.S.: S-a schimbat oare imaginea medicului de-a lungul timpului?

E.M.: Atitudinea oamenilor față de medic este una critică, cred eu. Medicina dintotdeauna a fost un domeniu prestigios și vreau să vă spun că medicii niciodată nu au fost oameni săraci. Toți dascălii mei au fost personalități respectate. În Rusia țaristă, înainte de revoluție existau acei medici care lucrau la țară – medicii de zemstvă. Unii dintre ei au devenit între timp scriitori, cum ar fi: Gleb Uspenski, Anton Cehov, Mihail Bulgakov. Eu, fiind medic de sector, îi invidiam pe acești oameni, care în condițiile Rusiei țariste dispuneau de spitale, existente și astăzi, de locuințe – case personale și transport comod. Spitalul din Bulboacă, în care am lucrat trei ani, era un mic spital de zemstvă, construit pentru 25 de paturi. Sovieticii au înghesuit în același spațiu 100 de paturi. Casa medicului au transformat-o în maternitate, iar casa felerului în secție de internare. Conducele de apă și canalizare, baia și toaletele n-au rezistat. Sala de operație și dependențele au fost improvizate în condiții improprii. Noi, medicii anilor '50 îi invidiam pe predecesorii noștri din timpurile de zemstvă. S-a schimbat și atitudinea populației față de medic, care nu mai era intelectualul respectat și ascultat din trecut.

Totuși medicii anilor '50-60 au lichidat consecințele medicale și sociale ale războiului – tifosul eczantematic și abdominal, malarie, sifilisul, tuberculoza, iar în anii '70 au ridicat nivelul asistenței medicale populației la un nivel cvasi-european, funcționând în condiții de viață și salarizare mai mult decât modeste.

V.S.: Dacă ar fi s-o luați de la început, ați emigra?

E.M.: Cred că da...Nu aș emigra pentru un nivel de viață mai înalt, ci pentru a avea condiții pentru cercetare științifică, pentru că în condițiile noastre actuale este aproape imposibil să faci acest lucru.

V.S.: Ce ați dori colegilor Dumneavoastră și tinerilor medici?

E.M.: Le-aș dori să fie medici moderni, să respecte etica și deontologia hipocratică, să activeze în condiții normale de viață și de salarizare decentă. Să nu uite că importanța socială a asistenței medicale este de a ajuta omul în suferință. De altfel, principiul de a fi patriot constă în munca pe care o depui pentru poporul tău. În măsura posibilităților mele cred că mi-am făcut datoria.

Violeta STRATAN, specialist Relații publice

Ion ABABIL,
rectorul USMF „N. Testemițanu”,
profesor universitar,
academician al AȘM

■ **GRIGORE VIERU...** Atât cât l-am avut în preajmă, l-am venerat, i-am savurat bunătatea și talentul, fără a ne crede datori să-i întoarcem ceva, fără a sesiza că la un moment poate dispărea.

Ne-a rămas opera sa, dimpreună cu Doina, cu Miorița...

Dar pentru noi, cei de azi, ne-a rămas și chipul său, conturat adânc pe retină și conștiință. Parcă-i vedem aievea sfiiciunea și simplitatea ce-l împodobeau ca o mantie de aur.

Grigore Vieru este Omul de Litere și Luptătorul, care a reușit să exprime total durerea și bucuria trăitorilor de pe acest meridian al neamului nostru. Prin aceasta e Mare!

...Relațiile sale cu medicii au fost deosebite, deoarece în maratonul scurtei vieți trăite pe Terra i-a fost dat mereu să aibă probleme de sănătate, a suferit și pățimit fizic, aflându-se încă din adolescență și tinerețe sub auspiciile și suportul moral al oamenilor în halate albe. Eram student medicinist, când l-am văzut pentru prima dată într-un salon de la etajul doi al Spitalului Clinic Republican, amplasat atunci în centrul urbei, pe str. Toma Ciorbă. Se afla sub îngrijirea medicului internist Petru Testemițanu și cineva din grupul nostru de practicanți șopti: „Iată-l, acesta e Grigore Vieru!” L-am salutat și el s-a bucurat, făcând o schiță de zâmbet cald și cuprinzător. Am încăput cu toții în acel zâmbet sfios și dureros, de aceea ne-a rămas pecetluit în memorie. Medicul a făcut scurte caracteristici ale maladiei, noi însă îl ascultam, dar cu ochii îl sorbeam pe poet. Versurile sale împluseră cu lumină pe-atunci grădinițele, școlile – era cunoscut.

Dincolo de acest moment ocazional, Domnia sa în continuare a însemnat extrem de mult pentru cultura națională și pentru medicină. A întreținut încă pe-atunci relații luminoase cu profesorul Nicolae Testemițanu, al cărui nume îl poartă astăzi Universitatea, cu viceprim-ministrul Anatol Corobceanu, alți făclieri ai stoicismului și luptei

Nafura bunătății Poetului ajunge pentru fiecare...

Poetul. Un donator de sânge la spitalul cuvintelor.
Poetul este unica ființă care își poartă inima în afară de sine.
Lucian Blaga

dârze pentru adevăr și dreptate, fiind la curent cu marele lor sacrificiu. Ce n-am spune, ce n-am crede, dar anume prin jertfa acestora, precum și a multor altora ca ei, am ajuns unde suntem, putem liber respira oxigenul democrației.

Exemplul vieții unor asemenea înaintași a fost și rămâne educativ.

Anume atunci, în fierberea acelor evenimente ale anilor '60 ai secolului trecut, Grigore Vieru scrie poemul „Bărbații Moldovei”, dedicație medicului Nicolae Testemițanu. Firește, ca orice om, profesorul se mândrea cu așa ceva. Potentații zilei, însă, la acea răfuială cu dumnealui, destituindu-l din toate funcțiile obștești, i-au adus drept „probă” de învinuire până și acest vers ne-

vinovat. Recitesc de pe piscul zilei de astăzi poemul și nu pot descifra – unde e vina?! Ei, dar atunci nimeni nu întreba, nici că cerceta, pur și simplu, în mod arbitrar se decreta vina!

Multe s-au perindat și mai multe s-au spălat, dar poezia a rămas, căci asta e viața!

Am impresia că printre medici se simțea în apele sale, avea ceva ce-l atrăgea spre ei. Ca să nu mai vorbesc de prietenia mare și frumoasă ce l-a legat de profesorii Eugen Popușoi, Gheorghe Ghidirim, Petru Galetchi, Pavel Gusac, Constantin Andriuță, Nicolae Eșanu, Viorel Prisacari, Vadim Hotineanu, atâtia alții. Academicianului Gh. Ghidirim i-a dedicat prin ani două minunate poeme.

Dorea mereu să se întâlnească cu studenții, uneori chiar în cadrul căminelor, purtând cu ei discuții sincere și pline de curiozitatea atracției spre cultură. „Cobor la Medicină ca într-o grădină cu flori, unde cântă păsări în zori, unde suflul-mi obosit devine imediat altul, întremat și îmbătat de curat cu vorba neaoșă și aleasă!” a rostit odată în cadrul unui cenaclu literar. Simțea, cu toți porii sufletului, că acest material uman neprihănit, studențimea, constituie viitorul țării și dorea să o vadă militantă, cu urechea aplecată la grijile și durerile poporului.

Țin să accentuez aici că atitudinea noastră față de studenți coincide totalmente cu a poetului, studentul fiind mereu în prim-planul preocupărilor noastre cotidiene. Facem totul pentru a-i sprijini, a-i ajuta în munca lor serioasă și grea de acumulare a cunoștințelor moderne, deprinderilor practice necesare la realizarea misiunii de medic. În cazurile cele mai

complicate și întortocheate îi orientăm pe cei responsabili de instruire și educație să se conducă de principiul: „Dacă nu-i poți ajuta, măcar nu-i încurca!” Căci ce e mai scump ca libertatea?! Crește o lume nouă, pe care trebuie să o înțelegem...

Un rol aparte dumnealui l-a avut în crearea Teatrului studențesc al USMF, căruia astăzi îi zicem Teatrul „Grigore Vieru”. Se bucura ca un copil, când vedea că formațiunea tot urcă în măiestrie pe linia ascendenței, când regizorul Vitalie Tapeș îi povestea detaliat despre acele succese obținute în arta teatrală și poetică de tânăru colectiv de actori amatori.

Și încă ceva: în pregătirile pe care le-am avut acum patru ani către aniversarea a 60-a a Universității apăruse spontan ideea că ar fi bine să avem un Imn al Mediciei. Idee bună, a prins imediat foc, am organizat un juriu special pentru a audia și confirma opera. Am și prins a aduna texte, a potrivi muzică la ele. Dar toate plăceau, erau admise până la un punct, ceva simțeam că nu ajunge. Într-o zi, împreună cu academicianul Gheorghe Ghidirim, decidem să apelăm la ajutorul lui Grigore Vieru. L-am găsit ușor la Spitalul Cancelariei de Stat și tot atât de ușor am convenit ca dumnealui să scrie cuvintele, muzica (la propunerea sa) rămase să o compună un alt mare artist, Gheorghe Mustea. Ce credeți: a doua zi dimineața a venit la Universitate cu poezia scrisă! A citit-o și am rămas încântați de acea forță interioară a mesajului poetic transmis medicilor și nemedicilor. Peste câteva zile, compozitorul ne comunică că a finalizat lucrarea; am adunat membrii Senatului și ne-am dus cu toții în Dealul Schinoasei, la Compania Radio TV, unde ne aștepta poetul, fiind toate aranjamentele orchestrei făcute. Am ascultat cu luare aminte. Și versurile, și muzica ne-au răscolit profund simțirea, gândurile. Simțeam neliștea din sufletul său. La finele audierii i-am felicitat pe Poet și Compozitor, ne-am închinat și în fața Muzicanților: Imnul pe care-l așteptam – acesta era!

Orice nouă audiere a Imnului e pentru mine acea natură a credinței de bine, exprimată limpede și înălțător în formă optimistă de acești oameni scumpi inimii mele...

COMOARA gândurilor sale

Ion STICI, publicist

Buna dimineăta, maestre! Parcă mai ieri a fost acea facultate, acel Pedagogic „Ion Creangă”, unde ne adunaserăm din patru zări la carte. Erați la anul patru, când noi, boboceii, pășisem pragul Templului. Aveați deja cucerită o faimă scriitoricească, apăruse *Alarma*, prima Dvs. carte, dar publicați sânguincios versuri pentru copii în *Foaia Literară* de la etajul trei, afișată chiar la intrare în acel coridor lung cât o zi de post. Ne adunam ciucure, la recreații sau chiar așa, găsind ocazia, lângă acea *Foaie* și citeam total cei doi metri de versuri și proză, delectându-ne și bucurându-ne de izbânzile literare ale colegilor. Să vedeți, pe atunci chiar că se citea! Cine scria? Păi, studenții, absolvenții de ieri - Spiridon Vangheli, Domnia voastră - Grigore Vieru, Pavel Boțu (mi-a primit admiterea la limbă scris), Victor Teleucă, Andrei Strâmbeanu, Gicu Vodă, Serafim Saca, Mihail Ion Cibotaru, Gheorghe Malai, Nicu Tataru etc. Ultimii doi s-au pierdut oarecum, au preferat anonimatul, dar ceilalți au tras(trag) cu mult zel la carul literaturii. Noi râdeam de cei de la Universitate, acolo crescuse doar doi-trei literați, pe când la „Ion Creangă” foșnea o duzină întreagă. Ulterior, după un timp au dominat în acea *Foaie* alți colegi - Anatol Ciocanu, Dumitru Matcovschi, Gheorghe Blănuș, Andrei Băleanu, Ion Diordiev, Nicolae Băieșu, Alexandru Alici și tot așa, până și-a „oprit respirația”. *Foaia Literară* a dispărut, căci cineva căutase și, cică, găsise purici în ea. Era moda cititului printre rânduri.

Alteori, unii autori își citeau versurile direct în coridor, în preajma ediției de care vorbeam. /Nu te bate cu nuiaua, /Ci te sperie cu steaua/...reclama odată Teleucă. Era un mare act de curaj pentru acele timpuri tulbure. Motivul stelei cazone l-am găsit mai târziu și în unele poeme ale dumatiale. /Cu javra veniseră /Cu javra urmăritoare : /Cu spurcata lor

stea. /Încă ne mai dor mușcăturile/ Celor cinci colți sângeroși./ Am regăsit aceste cuvinte/ Dovadă că am fost./ Că am nădăjduit / - scriați în zorii deschiderilor democratice care se anunțau. Vai, mușcăturile celea le mai simțim, din păcate, și astăzi.

De altfel, lângă acea *Foaie* ne-am și cunoscut acum 54 de ani. M-am lăudat că am acasă, la Văratice, două volume cu sonetele lui Mihai Codreanu (găsite în podul casei unui unchi al meu) și m-ați rugat să le aduc, să vi le împrumut spre citire, căci aurizați multe bune despre autor. Le-am adus, poate de aici și s-a înfiripat acea senină și aducătoare de bine relație omească ce ne leagă. Am făcut pedagogie, am făcut gazetărie mulți ani și cu căldură sufletească, cu mândrie urmăream avansarea corabiei vieruiene în apele înspumate ale oceanului literar. Mă bucuram de orice metaforă proaspătă, de orice gând coborător și răscolitor în adâncurile fenomenelor și a vieții, de orice vers din cântec, aforism țâșnite din furtunile inimii și gândirii Dvs.

Buna dimineăta, maestre! Acea carte, *Trei ezi*, hărțuită până la refuz din partea autorităților (li se năzărise în Curcubeu freamățul Tricolorului românesc) e păstrată ca o relictă în familia noastră. Ați scris un autograf pentru părinți și „viitorii dumnealor eduți”, dar au citit și răscitit cartea, să vedeți, acolo, la New-York (SUA), „eduți eduților” noștri. Prin aceasta și este, cred, valoarea inestimabilă a scrisului dumatiale,

căci el servește drept ștafetă de moralitate pentru multe generații de copii români! Nepoții mei s-au născut în America, dar sunt români – le ajuți și dumneata să fie!

Bucuria mea e că odată cu publicarea volumului *Numele tău* (1968), apoi în multe alte ediții, ați cuprins cu generozitate în aria harului artistic și toate contingentele de maturi. Mă văd dator să recunosc, cu toată sinceritatea, că am primit la momentul respectiv luminișul ideilor democratice, fiind benefic educat și mult influențat de creația vieruiiană. Mai ales, după pătrunderea, la dimensiunea întregii româniimi, a poeziilor patriotice, devenite în interpretarea celor doi martiri, Doina și Ion Aldea Teodorovici, adevărate șlagăre. Mai ales după lupta constantă și crâncenă dusă de dumneata în apărarea Limbii Române, Mamei-Patrie, Crinilor Latini ai scrisului nostru. Cum să nu-i dai dreptate redutabilului Alex Ștefănescu, care a găsit că în construcția literelor române nimeni n-a cuprins portretul mamei mai plinar și mai cu har, DECÂT Grigore Vieru?! Alura de tribun, cu toate consecințele și suferințele grele ce vi le-a adus, va transformat într-un adevărat erou al neamului românesc. O cinste grandioasă, dar și o răspundere pe măsură vă apasă umerii.

Buna dimineăta, maestre! Mulțumesc că odinioară ați scris prefața la volumul „Ochiul Alb – cartea satului”, la care lucrasem mai bine de doi ani. Am abuzat de bunătatea Dvs., am contat pe colabora-

re, căci la mijloc era baștina lui Nicolae Testemițanu, unul dintre gorniștii deșteptării naționale, căruia i-ați închinat în 1967 un poem. Știu că niște oale s-au spart atunci și de capul autorului, dar și al eroului, ministrul Testemițanu fu scos (*motive s-au găsit*) din funcție. Într-un alt volum „Nicolae Testemițanu – viguros stejar al neamului”, scriam, mă citez pentru prima dată în viață: „Dacă încercăm să unim prin linii drepte patru puncte de pe ambele maluri ale Prutului, aflate astăzi aproape învecinate pe harta Republicii Moldova și cea a ilor figuri ale neamului, e spațiul fertil al spiritualității românești, care ne reprezintă pe diverse meridiane...” Din Văraticele meu o oră faci până la Ipotești, dar câți ani a trebuit să ne chinuim să ajungem...

Ultimul timp citesc și recitesc „Rădăcina de foc”, „Acum și în veac”, „Taina care mă apără”, le am mereu prezente pe nopțieră. Și stau parcă de vorbă cu dumneata, mai ales când rămân fascinat de o dezlegare surprinzătoare a gândului, când fără să vreau scap o lacrimă lângă acele adevăruri durute. Am ferma convingere că poezia vieruiiană încă urmează a fi citită și răstălmăcită, pentru că în ea este atâta sinceritate și lumină, povață deșteaptă, atâta har și dar, primite pe gratis de la buni și străbuni. Mulțumesc-ți, maestre. E o fericire, un dat al destinului că vă cunosc chipul, că am beneficiat de bunătatea Dvs., că am tot crezut, dorința și voința să vă pătrund opera.

Perafrazând un alt mare poet, vreau să punctez:

„Cum curge vremea, ca o apă,
Nestăvilită-n lungă-i cale
Și fiecare ceas dezgroapă
Comoara gândurilor tale!”

Să-l citim și recitim pe Vieru. Acesta e darul cel mare, pe care posteritatea îl poate oferi! Să fim vrednici de Omul, Poetul, Artistul, Militantul, care ne-a fost și este contemporan!

Gheorghe GHIDIRIM,
academician AȘM

„Mi-a zguduit în străfunduri firea...”

■ Era pe la începutul anilor '70 ai secolului trecut, când noi, un grup de prieteni - Ștefan Plugaru, cunoscut cadru universitar medicinist, renumitul cardio-chirurg Valentin Vasiliev, Dionis Vasilache, profesor de sport la Medicină, Grigore Vieru, poet deja vestit la acea etapă, ne odihneam cu familiile, cu soțiile și copiii, la tabăra de odihnă de la Sergheevka de pe litoralul Mării Negre. La fondarea acelei oaze odihnitoare de Soare și Mare pusese odinioară îndesat umărul rectorul Nicolae Testemițanu, devenit cu anii omul-legendă, martir al neamului. Aveam fiecare câte o căsuță din lemn pe litoral, toată ziua discutam și puneam țara la cale - asta era.

Poetul deja primise câteva „cucuie” din partea cenzurii totalitariste: publicase în revista *Nistru* poemul *Bărbații Moldovei* cu o dedicație pentru „naționalistul” Nicolae Testemițanu, întregul tipar fiind oprit, dedicația fiind scoasă; se aninase până și de Abecedarul școlar, ieșit atunci de sub tipar, căutându-se „purici” prin el; la un denunț, după doar câteva zile de la apariție, i-a fost retras din librării volumul de versuri pentru copii *Trei iezi* - se aninase de poezia *Curcubeul* în care găsiseră „ascuns” Tricolorul Românesc. Deci, teme de discuție aveam berechet; așa și nu pricepeam noi, medicii, de ce toată artileria ideologiei comuniste îl ținea în vizor pe acest copil nevinovat și talentat. Domnia sa așa și a rămas în memoria multora - un om ca pâinea caldă. Apăruse o duzină de volume pentru copii, apoi cartea sa pentru maturi *Numele tău*, cu o prefață de Ion Druță. Aici talentul vieruiian răbufnise vulcanic, deci, la ce oare era atât de nedreptățit?!

Pentru a uita de toate, le-am propus amicilor mei să facem o călătorie la mine în sat, la Palanca, doar pentru o zi, căci nu o să regretăm. În inima fiecăruia baștina este lumina luminilor, din suflet doream să-i arăt lui Grig (așa-i spuneam atunci poetului). Satul și oamenii copilăriei mele. Cu atât mai mult, că distanța e mică, o aruncătură de băț. Așadar, după ce am anunțat consoartele de intenția noastră, am urcat la volan și... la drum. Aveam două repere - fratele mai mare, Badea-i spuneam, Ion Ghidirim și bărbatul surorii Maria, Vasile Donici, cumnatul, șeful gospodăriei din sat, ambii scumpi inimii mele, cărora urma să le facem vizite de „curtoazie”. Nici nu am observat când am ajuns la Badea, care nu știa de sosirea noastră, dar care s-a bucurat nespuse de oaspeți, umblând repede la beci. Nu l-am prins cu nepus în masă, cum se zice. Spre seară, am fost invitați într-o pădure de lângă sat, la un frigărui, unde am aprins un rug, întrecându-ne la glume, pătăranii de viață. Ne aflam într-un spațiu de liberă gândire, eram tineri și plini de energie. Dar lângă rug și în atmosfera de voie bună, cum să nu apară și cântecul, la care Badea dintotdeauna era faimos și frumos. Avea un har nepereche și Grig pe dată a rămas fascinat, parcă magnetizat, ascultându-l. Cu atât mai mult că Badea dispunea de un original program de cântece românești, multe dintre care necunoscute multora, deci, și amicilor mei, inclusiv lui Grig. Badea făcuse premilităria la români, de unde însușise mai multe piese militare, îndeosebi marșuri de campanie, cu cadență și ritm, cu vioșie și spirit patriotic în ele. „Treceți, batalioane române, Carpații,” „Când am plecat, Ardealule, din tine” - aduc doar acest titluri, toți ne-am văzut fredonându-le, căci cântecele ne răscoleau firea. /Când am plecat, Ardealule, din tine/ Nu-i vina noastră, iarăși vom veni

ACUM UN AN ȘI O LUNĂ DE ZILE GRIGORE VIERU A PLECAT ÎN NEMURIRE. La această treaptă a eternității sale, neamul românesc consemnează cel de al 75-lea an de la nașterea sa, moment cu rezonanță națională în Republica Moldova și în România, cu larg ecou în sufletele românilor și admiratorilor săi de pretutindeni. La această oră aniversară noi, cititorii, contemporanii,

prietenii lui, ne plecăm cu pietate frunțile lângă candela amintirilor dragi și scumpe despre poet, îi vedem aievea chipu-i și-i savurăm opera plină de strălucire și înțelepciune. În cele ce urmează țin să dezvălui unele momente legate de o vizită a poetului de acum patru decenii la Palanca, raionul Ștefan Vodă, satul meu de baștină, precum și mici dezvăluiri din ceasul din urmă a poetului.

balanescu.wordpress.com

/N-am fost învinși și nu vom fi nici mâine / Căci ceasul biruinței a sosit! / A sosit! /

La un moment, Badea s-a oprit din cântec și ne spune: „Păi iată, cântecele acestea le-am cântat în centrul Stalingradului, când în 1944 am fost duși acolo pentru călirea duhului la refacerea din ruine a orașului. Făceam zilnic, pe lângă muncile depuse, muștruluală militară, tot pentru întărirea duhului, cum se credea. Băieții noștri din Palanca, Tudora, Cășla, Corcmaz, Olănești și din alte sate moldovenești nu înțelegeau nici o boabă rusește și cântam pe șantier toată ziua cântece românești. Aveam un căpitan uzbek, cu ochii dăltuiți pieziș, care se înfuria când vedea că militarii nu înțeleg și nu execută comenzile pe care le da. Pricepeam puțin rusa de la tata, care luptase în primul mondial. Și atunci l-am rugat pe ofițer:

- Se poate să dau comanda în limba noastră, căci ei nu înțeleg?

- Poftim, a zis.

M-a lăsat să duc încolonați militarii la cantină... *Aliniere! Drepti! Cu cântec înainte!...MARȘ!* Am dat din toți bojocii comanda. S-a executat ca la carte, căci trecuseră școala lui moș Teacă. Căpitanul căscase gura și așa a rămas. Noi am rupt-o din loc cadențat și cu cântec - / Când am plecat, Ardealule, din tine /... Aici Badea s-a oprit - avea el tactica și strategia sa.

Atunci Grig a căzut în genunchi și, cu brațele ridicate a rugăciune, cu o lacrimă

rostogolită pe obraz îl implora să mai cânte, căci nu auzise niciunde aceste „perle celeste”. Cine știe, poate se uita la Badea și-l vedea pe taică-său, căzut în război? Ori poate se contopise total cu acea muzică, venită parcă din ceruri, împodobită în mantia Limbii Române?! În preajmă era un lan de păpușoi cu plante de peste doi metri. „Muzica, pâinea sunt Dumnezeuul nostru - ce am face fără de ele?” - se întreba retorice poetul.

Cântecele acelea fuseseră pe atunci interzise, dar acolo, în pădurea Badea nu se temea, le cânta... El era curajos, obținuse în lupte două ordine „Slava”, văzuse moartea cu ochii în multe rânduri, de cine să-i fie frică?! Păcat că nu s-a filmat acea întâlnire de vis!

Seara am dormit la sora Maria, casa căreia e chiar lângă balta, de unde începe limanul Nistrului. Iarăși Grig, când a văzut limanul ce duce la Cetatea Albă, cetatea lui Ștefan cel Mare, a rămas fascinat și cu suflet îndurerat. Atâta liniște și răcoare în jur, atâta priveliște verde, spălată de ape, atâta căldură, venită din privirile și comportamentul gazdei... „M-am născut la Prut și am văzut doar sârma ghimpată din fundul grădinii, n-am avut voie să pun măcar odată piciorul în apa râului meu - aici e atâta întindere clară, țiței în brațe Nistrul și Marea!” și-a spus în glas păsul. L-am văzut iarăși lacrimând.

Se pregătea o zeamă de pește. Ștefan Plugaru îl făcea pe managerul și bucătarul, împărțind fiecăruia anumite sarcini legate de prepararea delicioasei mâncări. Tu taie lemne, tu scoate apa din beci, tu alege peștele de Nistru. Lui Grig i-a căzut misiunea să aducă din grădina pătrunjel. I s-a arătat direcția și a plecat încolo: „Să nu încurci cumva pătrunjelul cu buruiianul!” îi strigă din urmă Plugaru. „Am văzut și la mama Dochita pătrunjel, n-ai grijă!” a fost replica. Nu știu dacă o să fiu înțeles drept, dar țin să spun că Poetul era aidoma unui copil complet neprihănit, era modest și cuminte ca un înger. Nu-mi închipui cum de mai avea dușmani, când era atât de firav și sincer, iubitor de oameni, deschis către lume. Firea sa meditativă nu-l încurca să fie uneori vorbăreț, plin de vioșie, iubea glumele. Dar și mai mult iubea oamenii: găsea pentru fiecare un cuvânt cald, era cu fiecare prieten, multora li se adresa „frate Ion, frate Gheorghe”.

- Păi, asta o să facă gustul zamei! făcu Șt. Plugaru, când se ivi Grig cu un mănunchi mare de pătrunjel.

A fost cu adevărat o zeamă memorabilă, după care ne-am dus în centrul satului, vroiam să le demonstrăm amicilor cum arată pe-nserate așezarea noastră seculară. Am trecut prin cimitir și m-am închinat la mormântul părinților mei. La tata pe soclu stă scris: /Iar dacă nu vom fi nici noi, / Cine oare te va plânge? / E cu puțință să dispar-un neam? / Să se prefacă în apă-un sânge? / Cuvintele acestea i-au răscolit sensibilitatea, sufletul, l-am văzut iarăși lacrimând.

Trecând pe la magazin, am observat pe rafturi un lot de pălării oacheșe, cu preț fin. „Ce zici, Ștefane, dacă am cumpăra fiecare câte o pălărie?” îl întreabă Grig pe Plugaru. A luat foc ideea - ne-am întors la mare toți cinci cu pălării noi și a doua zi pășeam țănoș pe plajă cu ele. Eram aidoma lui Peneș-Curcanul din Alecsandri. Și la Chișinău le-am purtat un timp, căci erau comode. Odihna a finalizat cu aceea, că Șt. Plugaru l-a învățat în definitiv pe Grig să joace pocher, chestiune pentru care, spre surpriza noastră, acesta din urmă manifesta interes.

O făcea mai mult să ne placă nouă, fi-rește!

...Era o lege: când îi apărea o carte nouă, în toți anii, poetul îmi dăruia neapărat un exemplar. Așa că am aproape toate cărțile sale cu versuri pentru maturi, pe care le-am citit și, pe unele, recitat. Îmi place versul său simplu și socratic, acele fulgerări și adâncimi de gânduri din aforismele sale. Să nu mai vorbesc de cântecele patriotice, strălucite de cuvinte geniale - ele constituie un adevărat patrimoniu național.

Luarea de adio cu dumnealui am avut-o undeva pe 7-8 ianuarie, eu fiind într-o emisiune directă de o oră la postul de radio *Sănătatea*. Grigore Vieru a audiat emisiunea și a intervenit în direct la un moment, propunând (pentru fratele Gheorghe, cum îmi spunea) să citească un colind inedit. Am ascultat înmărmuriți, împreună cu redactorul emisiunii Gheorghe Bârsanu, vocea sa caldă. Cu un glas foarte trist a făcut un fel de adio, poate e ultima înregistrare radiofonică cu vocea sa. Ulterior, pe 13 ianuarie, m-a solicitat la telefon, făcându-mi o invitație la un concert la Teatrul de Operă și Balet - era împreună cu Fuego. N-am putut să plec și lucrul acesta o să-l regret toată viața. A doua zi, pe 14 ianuarie, au plecat la Cahul, călătorie din care i s-a tras moartea.

A plecat la Domnul, s-a lăsat deci în brațele eternității.

SMURD la USMF „Nicolae Testemițanu”

“CINE SALVEAZĂ O VIAȚĂ, SALVEAZĂ O LUME” – anume așa poate fi caracterizată activitatea Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), care a vizitat Universitatea de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova în perioada 19-21 februarie 2010.

Ideea de a invita această organizație a existat de mult timp, însă materializarea ei a fost posibilă după stabilirea unor contacte cu Organizația Studențească de Medicină de Urgență din România (OSMU). Negocierile au luat forma unei frumoase colaborări, iar în ultimă instanță am reușit să organizăm un curs-training în domeniul Medicinii de Urgență.

În calitate de instructori la acest training au participat un medic și o asistentă superioară de la SMURD, Târgu-Mureș, ajutați de trei studenți, membri OSMU, instruiți în domeniul medicinei de urgență.

În pofida faptului că trainingul a durat doar trei zile, studenții au fost inițiați în mai multe domenii ale acordării primului ajutor medical cum ar fi BLS (suportul vital de bază), ALS (suportul vital avansat), trauma, continuând cu simulări practice pe manechini, chiar și pe participanți. Utilitatea evenimentului poate fi apreciată prin feedback-ul pozitiv al cursanților, precum și prin testările care au fost susținute la începutul și sfârșitul cursului.

La eveniment au participat studenții anilor IV,V,VI, care, spre deosebire de colegii din anii preclinici, nu au avut posibilitatea de a trece Cursul Urgențe Medicale Primare, introdus în programul de studii în anul 2007.

Eugen Oleineac, student V Facultatea Medicină:

“Participând la acest training, am avut o experiență inedită privind acordarea primului ajutor medical. Aceste cursuri ne-au fost foarte utile. Am rămas plăcut surprinși de capacitatea instructorilor de la SMURD de a combina atât

cunoștințele teoretice, cât și deprinderile practice care ne vor fi indispensabile pe parcursul activității de medic.

Cu o deosebită plăcere și mult respect vrem să aducem

– oameni primitori și dornici să învețe. Sper să revin cât de curând în Chișinău sau să-i revăd la Târgu-Mureș”.

Cu certitudine, putem afirma că acest eveniment găzduit de ASR și desfășurat cu susținerea Societății de Medicină de Urgență și Catastrofă Română nu va fi ulti-

mul. Planificăm să extindem activitatea noastră în acest domeniu și să organizăm evenimente de acest gen atât timp cât sunt atractive și studenții manifestă un interes sporit și o dorință clară de a participa.

Adrian MELNIC,

student anul III Facultatea Medicină ,
coordonatorul evenimentului,
responsabil Direcția Știință ASR

mulțumiri organizatorilor acestui training, care au depus un efort enorm întru organizarea cât mai eficientă a acestuia.”

Elena Costru, studentă anul IV, Facultatea Medicină:

„Acordarea primului ajutor medical până la sosirea echipelor speciale de intervenție, se dovedește a fi deseori primordial și esențial pentru menținerea vieții accidentaților. Iată de ce training-urile cu această tematică sunt nu doar utile, dar chiar vital necesare atât pentru studenții de la medicină, cât și pentru publicul larg. În data de 19 și 20 februarie am avut posibilitatea să particip la training-ul „Basic Life Support”, organizat de către SMURD din Târgu Mureș și OSMU în colaborare cu ASR. Remarcabil este faptul că în organizarea seminarelor s-a reușit îmbinarea expunerii informațiilor teoretice cu manevrele practice într-un mod interactiv și foarte interesant. Nu pot să nu menționez faptul, că atât echipa de formatori de la Târgu Mureș, cât și cea de la Chișinău, au dat dovadă de bune calități organizatorice, dar s-au dovedit a fi și niște persoane deosebite, deschise pentru o colaborare, cu siguranță, care nu se va sfârși cu activitatea dată”.

Mihai Negrea, vicepreședinte OSMU:

“Eu am plecat trist din Chișinău. Deși am stat puțin, pot să spun că am rămas încântat de ceea ce am găsit aici

■ **Încă din antichitate sănătatea a fost privită ca o primă condiție a mult râvnitei fericiri. Toate celelalte bunuri nu valorează nimic, dacă ea lipsește. De aici grija și răspunderea față de propriul corp.**

Sistemele pedagogice din lume din toate timpurile au vizat în egală măsură educația spirituală și pe cea fizică. Pentru Platon filozofia (ca esență a procesului de cunoaștere) avea pe aceeași treaptă gimnastica. Știm bine cum la vechii greci și la romani alături de templele care se ridicau zeilor erau „palestrele”, sălile de gimnastică.

Cu progresul civilizației s-au constituit tot mai mult sisteme de cultură fizică, pentru a se putea realiza acest deziderat major al menținerii și consolidării sănătății. Ele sunt instituționalizate pe toate treptele de învățământ și ating nivele superioare în activitățile sportive de performanță.

de atacanții Dorin Tănase, Cornelii Munteanu și Oleg Solomon. Blocajul construit de adversari nu poate opri atacurile câștigătoare ale profesorilor de la Medicină. Partenerii de întrecere recurg la time-out și schimburi de jucători, dar nu reușesc să salveze situația. Diferența mare de scor (19-14) a fost acel catalizator ce a turnat forțe și încredere în tabăra USMF. **Primul set se încheie cu 25-21 în favoarea cadrelor didactice de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.**

Cu moralul ridicat a început echipa USMF actul secund, care s-a dovedit a fi ultimul. Mai bine școliți profesorii mediciști ușor preiau serviciile în unele cazuri complicate ale celor de la USM, punând pe talger mingea la fileu și atacanților nu le rămâne decât să le fructifice.

Cel mai rezultativ a fost Dorin Tăna-

Sportul – balsam al sănătății

Dacă am raporta la realitatea de astăzi aceste gânduri, probabil, intuiția ne-ar trimite și la USMF „Nicolae Testemițanu” chintesența activității căreia este sănătatea omului, ce, indiscutabil, constituie model de promovare a modului sănătos de viață. Aici sunt create condiții excelente: Universitatea dispune de două Complexe sportive moderne – unul se află la Malina Mică, unde activează multe catedre și sunt situate cămine studențești, altul recent dat în exploatare, e în centrul orașului, pe strada 31 august, în imediata vecinătate cu Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară. Ambele complexe dispun de săli de sport bine amenajate și dotate cu toate cele necesare pentru exercițiu fizic, antrenamente, competiții. Studenții și profesorii se încadrează în diferite secții sportive, unii fac parte din componentele echipelor de volei, baschet, mini-fotbal, tenis de masă, badminton, șah, joc de dame. Este îmbucurător că la majoritatea genurilor de sport reprezentanții USMF se clasează pe locuri premiante.

Cel mai proaspăt exemplu este evoluția reprezentanților noștri la campionatul republicii de volei rezervat cadrelor didactice. Formația Universității a ocupat locul doi, fiind înțrecută cu greu doar de echipa Universității Agrare de Stat, ce are în componența sa câțiva voleibaliști care își dau concursul în campionatul național al celor mai puternice formații.

La startul ultimei partide susținută de formațiile USMF și USM au fost aliniate următoarele garnituri:

USMF: Vitalie Lescov, *căpitan*, Dorin Tănase, Vladimir Iacub, Ghenadie Bezu, Oleg Solomon, Eduard Pleșca, Cornelii Munteanu, Vladislav Badan, Gheorghe Popa. **Responsabil – Vasile Guragata**

USM: Oleg Teleșco, *căpitan*, Ion Bâzgu, Iulia Mardari, Ion Căpățînă, Vasile Gojan, Teodor Gârneț, Vitalie Gavrișin. **Responsabil – Iulia Mardari**

Arbitri – Tatiana Conohov, Tatiana Covaliov

DEBUTUL ÎNTÂLNIRII a fost echilibrat. Sportivii ambelor echipe erau atenți, se străduiau să nu comită greșeli, în special la preluare și la serviciu, acționau prudent, astfel, cum se întâmplă la momentul când nu e cunoscut de-a binelea adversarul. Pe parcurs însă echipa USMF, fiind mai bine pregătită la capitolul *tehnică*, reușește o serie de combinații ce sunt fructificate

se, care lovea din ambele linii, câteodată și din poziții complicate. Ostilitățile sunt totalmente dominate de USMF. Superioritatea evidentă îi impune pe adversari să cadă în dezgrație, în consecință greșesc frecvent în situații elementare. Poate doar acțiunile lui Iulie Mardari, pivotul echipei USM, care la multe campionate a fost desemnată cea mai bună ridicătoare din republică, deci de un nivel de clasă impecabil, consolida lotul adversar, ce în unele momente reușea să opună rezistență oaspeților. Astfel, sporadic, ce-i drept, se nășteau faze de spectacol, ce aduceau clipe de satisfacție suporterilor. Și totuși până la finele setului s-a menținut un avantaj confortabil de scor. Din nou câștigă USMF cu **25-16**. Scor general **2-0**.

Vasile GURAGATA: *Desigur, victoria voleibaliștilor noștri ne bucură. În ultimele meciuri, putem spune, s-au distrat cu adversarii, fiind net superiori în toate aspectele jocului. După mine, contează mult factorul psihologic. Este arhicunoscut că teama de un adversar puternic influențează direct prestația, cum s-a întâmplat în întâlnirea cu Universitatea Agrară. Aș zice că ambele formații au cam același potențial, dar ne-a jucat festa psihologia. Vreau să cred că în viitor vom depăși acest impediment și vom prelua întâietatea, cum o făceam altă dată. În ceea ce privește echipa USM, aș afirma că lasă o impresie bună, fiind printre cele mai cotate în campionat. Locul trei în clasament e cucerit după merit.*

Iulia MARDARI: *Sinceră să fiu, lotul USMF este mai uniform. S-a format un ansamblu mai omogen decât al nostru. Și încă un moment. Echipa cadrelor didactice de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” beneficiază de un lider pronunțat Dorin Tănase, care se poate situa la cârma jocului contribuind esențial la atingerea unui deznodământ victorios. În orice caz, întotdeauna jucăm cu satisfacție cu o asemenea formație.*

Așadar, USMF încă la o probă obține titlul de vicecampioană a republicii și medalia de argint.

De remarcat și faptul că reprezentanții Universității noastre s-au învrednicit de locul doi la joc de dame, locul trei la baschet și de locul patru la badminton.

Sincere felicitări și evoluții reușite în viitoarele competiții!!!

Traian MUSTEAȚĂ,
corespondent

Felicitări

Avem deosebita plăcere de a felicita toți colaboratorii USMF "Nicolae Testemițanu" care în luna lui faur își sărbătoresc ziua de naștere. Vă aducem sincere urări de bine, sănătate, frumoase realizări pe plan personal și profesional. Niciun nor să nu vă întunece orizontul vieții. Numai soare în suflet și bucurii de la fiecare zi trăită!

La mulți ani, dragii noștri colegi!

Ababii Ion, rector
Abdulaeva Eugenia, îngrijitor încăperi catedra Epidemiologie
Andronache Lilia, cercet. științific Laboratorul Biochimie
Angheluș Marcel, inginer serviciul Exploatare tehnică
Babin Alexandru, conf., univ. catedra Medicina de familie
Babin Anton, pedagog social Direcția Complexului studențesc
Baghici Tamara, director adjunct Biblioteca Științifică Medicală
Bagrin Valentin, tehnician dentar catedra Protetică dentară și ortodonție
Bajurea Nicolae, conf. univ. catedra Protetică dentară și ortodonție
Balagura Ariadna, contabil șef adjunct
Balaur Nina, zugrav secția Construcții capitale și reparații curente
Balea Elizaveta, laborant catedra Anatomia topografică și chirurgie operatorie
Baltag Inna, jurist consultant secția Achiziții și marketing
Baltag Radu, asist. univ. catedra Neurologie
Banari Lidia, casier superior Cantina nr. 2 "Malina Mică"
Bejenari Raisa, lab superior catedra Igiena generală
Bejenaru Anastasia, îngrijitor încăperi Blocul didactic nr. 6
Blaia-Lisnic Natalia, șef Laboratorul Gerontologie
Bolocan Galina, bibliotecar Biblioteca Științifică Medicală
Bondari Ana, lab. superior catedra Biochimie și biochimie clinică
Borș Eleonora, conf. univ. catedra Fiziopatologie și fiziopatologie clinică
Borta Efmia, îngrijitor încăperi Biblioteca Științifică Medicală
Bortă Silvia, inspector superior secția Didactică
Botezatu Iulita, asist. univ. catedra Boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală
Breahna Anastasia, îngrijitor încăperi catedra Fiziologia omului și Biofizică
Brinza Feofania, dispecer secția Studenți de peste hotare
Bucur Maria, laborant catedra Histologie, citologie și embriologie
Bulat Ludmila, administrator superior Blocul didactic central
Bulgac Victor, conf. univ. catedra Histologie, citologie și embriologie
Buşmachi Ion, asist. univ. catedra Protetică dentară și ortodonție
Camenciuc Lidia, îngrijitor încăperi catedra Morfopatologie
Caminschi Mihail, inginer serviciul Exploatare tehnică
Cardaniuc Corina, asist. univ. catedra Obstetrică și ginecologie
Carpova Tamara, persoană de serviciu Căminul nr.11
Cașina Nadejda, matematician – programator secția Tehnologii informaționale
Cazac Porfirii, prof. univ. catedra Fiziopatologie, fiziopatologie clinică
Cebanu Grigorii, muncitor Centrul științific de cultivare a plantelor medicinale
Cebotari Diana, lab. superior catedra Limbi moderne
Certan Vera, îngrijitor încăperi Căminul nr.16

Chetrușca Galina, îngrijitor încăperi Căminul nr.16
Chiaburu Oleg, asist. univ. catedra Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală
Chiriac Andrei, asist. univ. catedra Fiziopatologie și fiziopatologie clinică
Ciupercă Violeta, îngrijitori încăperi Centrul Estetic "Ion și Doina"
Ciutac Ion, conf. univ. cursul Endoscopie
Cîrstea Nikon, asist. univ. catedra Medicina militară și extremală
Cojocari Daniela, asist. univ. catedra Microbiologie, virusologie și imunologie
Cojocari Mihail, lect. superior. catedra Educație fizică
Cojocaru Doriana, asist. univ. catedra Anesteziologie și reanimatologie nr.1
Cojocaru Svetlana, lab. superior catedra Obstetrică și ginecologie
Condrat Violeta, bibliotecar Biblioteca Științifică Medicală
Conțu Ghenadie, conf. univ., catedra Chirurgie nr.1 „N. Anestiadi”
Crușelnițchi Ghenadie, șef secția Tehnologii informaționale
Curchi Adrian, inginer secția Tehnologii informaționale
Danilina Liubov, lect superior catedra Biochimie și biochimie clinică
Danilov Aurel, prof. consult. catedra Medicină internă nr.5
Demîșcan Nicolae, conf. univ. catedra Fiziologia omului și Biofizică
Dodan Maria, îngrijitor încăperi Blocul didactic stomatologic
Dorgan Liuba, îngrijitori încăperi catedra Biochimie și biochimie clinică
Dragan Boris, conf. univ. catedra Fiziologia omului și Biofizică
Dumbrăveanu Ion, conf. univ. catedra Urologie și nefrologie chirurgică
Dzero Vera, conf. univ. catedra Chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică
Eni Ana, asist. univ. catedra Stomatologie terapeutică (FPM)
Eșanu Anatolie, conf. univ. catedra Filosofie și bioetică
Frunza Lidia, pers. de serviciu Căminul nr.8
Gladun Sergiu, asist. univ. catedra Obstetrică și ginecologie
Golovei Haralambie, farmacist diriginte Centrul Farmaceutic Universitar
Gorea Corneliu, asist. univ. catedra Stomatologie terapeutică
Gramă Radu, șef adjunct secția Relații externe
Grodețkaia Irina, lab. superior catedra Microbiologie, virusologie și imunologie
Grossu Iulian, conf. univ. catedra Sănătate Publică și Management
Gureu Galina, lab. super. catedra Microbiologie, virusologie și imunologie
Hacin Dorina, economist secția Achiziții și marketing
Hâncu Galina, asist. univ. catedra Anatomia omului
Iarovoi Andrei, prof. univ. catedra Fiziopatologie și fiziopatologie clinică
Ionița Dimitrii, paznic Centrul științific de cultivare a plantelor medicinale
Iurcu Galina, îngrijitor încăperi Căminul nr.13
Juc Trifon, tâmplar Direcția Com-

plexului studențesc
Koroli Svetlana, laborant Laboratorul Chirurgia reconstrucției tractului digestiv
Lozova Tatiana, contabil
Lozovan Vera, ușier Blocul morfologie
Lupașcu Agafia, director Centrul Editorial Poligrafic *Medicina*
Lupașcu Teodor, conf. univ. catedra Anatomia omului
Macari Claudia, pers. de serviciu Căminul nr.11
Mamaliga Ion, tehnician secția Tehnologii informaționale
Manole Elena, conf. univ. catedra Neurologie
Mariș Natalia, operator MEC curs Neuropediatric
Mașec Zinovia, persoană de serviciu Căminul nr.2
Matcovschi Sergiu, conf. univ. catedra Radiologie și imagistică
Meriacă Vera, îngrijitor încăperi Biblioteca Științifică Medicală
Meșina Olimpiada, garderobier Blocul didactic nr. 2
Mihailov Tamara, lab. superior secția Tehnologii informaționale
Mihailova Olga, preparator catedra Farmacologie și farmacologie clinică
Mihnevici Elena, conf. univ. catedra Boli infecțioase
Minin Oleg, tâmplar secția Construcții capitale și reparații curente
Moisei Maria, îngrijitor încăperi Căminul nr.17
Morară Natalia, cofetar Cantina nr. 2 "Malina Mică"
Morozov Ion, îngrijitori încăperi Direcția Complexului studențesc
Moscalu Iurie, conf. univ. catedra Medicina internă nr.4
Moșnoi Liubovi, îngrijitor încăperi Căminul nr.10
Nistor Tatiana, operator MEC catedra Pediatrie
Oleineac Eugeniu, intendent Căminul nr.17
Opopol Nicolae, șef catedra Igienă și epidemiologie
Osminina Ludmila, lab. superior catedra Otorinolaringologie
Palanciuc Ruslan, îngrijitor teren Muzeu
Pantea Valeriana, laborant Laboratorul Biochimie
Pântea Vitalie, asist. univ. catedra Protetică dentară și ortodonție
Papușoi Maria, șef serviciu Biblioteca Științifică Medicală
Pelina Lidia, îngrijitor încăperi Vivariu
Pendus Tatiana, contabil Centrul Editorial Poligrafic *Medicina*
Petrachi Pelagheia, tencuitor secția Construcții capitale și reparații curente
Polișciuc Tamara, conf. univ. catedra Tehnologia medicamentelor
Popa Svetlana, asist. univ. catedra Stomatologie terapeutică
Popa Vladimir, prof. univ. catedra Otorinolaringologie
Popov Mihail, conf. univ. catedra Urologie și nefrologie chirurgică
Postolachi Alexandru, asist. univ. catedra Protetică dentară și ortodonție
Prisăcaru Ion, laborant Laboratorul Infecții intraspitalicești
Radzichevici Mihail, asist. univ. catedra Chirurgie orală și maxilofacială
Raevschi Elena, lector superior ca-

tetra Sănătate Publică și Management
Roman Olga, economist coordonator secția Economie
Roșca Elizaveta, îngrij. încăp. catedra Obstetrică și ginecologie
Rotar Evghenia, persoană de serviciu Căminul nr.4
Rusu Petru, conf. univ. catedra Anesteziologie și reanimatologie nr.2
Sajin Boris, matematician – programator secția Tehnologii informaționale
Samotiuc Elena, asist. univ. curs Reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală
Sandru Natalia, persoană de serviciu Căminul nr.1
Sasu Boris, conf. univ. catedra Medicină internă nr.1
Sava Nicolae, hamal secția Construcții capitale și reparații curente
Scutari Corina, conf. univ. catedra Farmacologie și farmacie clinică
Selivanova Valentina, îngrijitor încăperi Blocul didactic stomatologic
Sîrghi Elena, inspector superior serviciul Resurse umane
Slobodeaniuc Irina, îngrijitor încăperi Căminul nr.11
Solomatin Alexandru, asist. univ. catedra Anesteziologie și Reanimatologie nr.1
Spalatu Igor, inginer - programator secția Tehnologii informaționale
Stanila Tamara, îngrijitor încăperi catedra Igienă și epidemiologie
Șcerbina Romeo, conf. univ. catedra Chirurgie nr.1 „N. Anestiadi”
Șipitco Natalia, asist. univ. catedra Chirurgie (FPM)
Ștefanet Igor, conf. univ. catedra Anesteziologie și reanimatologie nr.2
Ștefanet Mihail, șef catedra Anatomia omului
Ștefăruș Eleonora, lect. superior catedra Limba română și terminologie medicală
Tcaciuc Angela, asist. univ. catedra Medicina internă-semiologie
Tomacinschi Veaceslav, ușier Blocul didactic nr. 6
Trifan Veronica, preparator curs Pediatrie semiologie și puericultură
Turchin Radu, asist. univ. catedra Anatomia topografică și chirurgie operatorie
Țapu Parfentii, conf. univ. catedra Ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie
Țibuleac Sava, prof. consult. catedra Boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală
Țurcan Oxana, asist. univ. catedra Sănătate Publică și Management
Țurcanu Adela, asist. univ. catedra Medicina internă nr.4
Ungureanu Silvia, șef depozit secția Achiziții și Marketing
Ursu Dumitru, director Complexul sportiv
Vizitiu Ioana, contabil
Volneanschi Victor, conf. univ. catedra Radiologie și imagistică
Zgîrcea Octavian, asistent univ. catedra Protetică dentară și ortodonție
Zlepca Vasile, conf. univ. catedra Pneumoftiziologie
Zupcu Alexandrina, lab. super. catedra Economie, management și psihopedagogie în medicină
Senatul USMF "Nicolae Testemițanu"

Adresa redacției:
 bd. Ștefan cel Mare
 165
 mun. Chișinău,
 MD 2004

COLEGIUL REDACȚIONAL:

Redactor responsabil
 Silvia NASTASIU
Redactor Galina ȚURCAN
Fotograf Sergiu MIRONICA

Correspondenți:
 Traian MUSTEAȚĂ
 Diana Pânzari
 Violeta STRATAN

Relații la tel.:
 205 175
 E-mail:
 relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
 opinia autorilor care
 nu întotdeauna coincide
 cu cea a redacției.

Tipografia
 Editurii UNIVERSUL
 Tipar ofset, tir. 600 ex.
 Comanda nr. 4921